

ИРИНЕЈ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ ЕПИСКОП ИСТОЧНОАМЕРИЧКИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Најљубљеније нам свештенство и монаштво, синови и кћери,
верна чада богомчуване Епархије источноамеричке наше Свете Цркве!

Са неизмерном благодарношћу која извире из Нашег очинског срца,
поздрављамо Вас овом приликом поводом великог и значајног догађаја
у нашој црквеној историји:

120. ГОДИШЊИЦЕ ОСНИВАЊА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА 28. АВГУСТ 1903-2023

*„Каква је корист ономе који ради од оног око чега се труди?
Видео сам послове које је Бог дао синовима људским да се муче око њих.
Све је учинио да је лепо у своје време, и савет метнуо им је у срце,
али да не може човек докучити дела која Бог твори, ни почетка ни краја.
Дознах да нема ништа боље за њих,
него да се веселе и чине добро за живота свог.”*
(Књига Проповедникава: 3:9-12)

Прослављајући своју Крсну славу, Успење Пресвете Богородице, Савез Кола српских сестара, најдрагоценија помоћна организација Српске Православне Епархије источноамеричке и Српске Православне Цркве уопште, на достојанствен начин ове године обележава **120. годишњицу од оснивања Кола српских сестара (КСС), 28. августа 1903. године у Београду.**

Година 1903. била је година дубоких промена, одиста једна прекретница у животу васпостављене, Краљевине Србије. Након ослобођења од петовековног отоманског ропства, многи делови Србије и даље су били захваћени сиромаштвом и неразвијеношћу, а убиство српског Краља узрок је повећања додатних таласа међународне пренеражности и бојазни. Тада је, по Божјем Промислу, обновом династије Карађорђевића, 15. јуна 1903. године на престо Краљевине Србије ступио краљ Петар I Карађорђевић – Српски краљ Ослободилац, од миља звани „Стари краљ“. Од тог момента ствари у Србији кренуле су на боље. Краљ Петар, бриљантни кадет и француски ђак, на уму је увек имао насушну потребу за високим образовањем, како домаћим тако и страним. Био је проницљив војсковођа, вешт дипломата и мудар реформатор. Краљ Петар је заслужан за успостављање једне од најреспективнијих либералних демократија Европе у Србији, којом је започета ера напретка и просперитета у готово свим сегментима друштвеног живота у Краљевини.

Упркос многим опасностима, претњама од инвазије спољашних непријатеља, као и болести и глади у још окупираним деловима јужне Србије, многи угледни Срби, а посебно аристократска и интелектуална елита, дубоко инспирисани вешћу о доласку Краља Петра на престо, одушевљено су прихватили да му помогну у његовим револуционарним реформама. Најзначајнији међу њима биле су истакнуте и утицајне жене, од којих се, својом приврженошћу напаћеним члановима друштва, а затим и храброшћу у подношењу ратних страха, истиче ратна болничарка Надежда Петровић. Експресиониста и фовиста, Надежда Петровић међународно је призната за најпознатију српску сликарку и пионира женске ратне фотографије у региону. Управо је она осмислила стварање женског филантропског друштва у јуну 1903. године, које је касније прерасло у Коло српских сестара, назив који је изнедрио познати српски драмски писац, сатиричар, есејиста, романописац, новинар, зачетник модерне реторике у Србији, и службеник у Министарству спољних послова у Краљевни Србији, г. Бранислав Нушић.

Ове године обележавамо и 150. годишњицу рођења Надежде Петровић, рођене у ноћи између 11. и 12. октобра 1873. године. Две друге угледне жене које заслужују посебно признање у формирању Кола српских сестара су Делфа Иванић и Мејбл Грујић, супруге чланова краљевског министарства, г. Ивана Иванића, члана Министарства спољних послова, односно г. Славка Грујића, подсекретара.

Делфа Иванић, ћерка прослављеног војводе Ивана и Цвије Мушић, била је српска сликарка и хуманиста, која је заједно са Славком Суботић, првом председницом Кола, и Надеждом Петровић, била једна од оснивача Кола српских сестара. Делфа је била вешт преводилац, писац, и уредник часописа „Вардар“, званичних новина Кола, а уједно је и прва српкиња која је добила цењену медаљу „Флоренс Најтингел“. Основала је Српско потпорно удружење 1915. године у Лондону. Доста времена проводила је путујући, како по региону тако и ван земље. Гђа Иванић је у склопу свог хуманитарног рада држала разна предавања о раду женских филантропских друштава током Великог рата. Учествовала је и у изградњи Центра Кола српских сестара у Београду, у склопу којег је био и интернат за девојчице, посебно оне које су остале сирочад у току рата. Била је председница Кола од 1941. до његовог укидања од стране Комунистичке партије Југославије 1946. године.

Гђа Мејбл, рођена Данлоп, била је амерички археолог, филантроп, која се добровољно пријавила да ради као медицинска сестра Црвеног крста у Србији у току два балканска рата и Великог рата. Била је позната и по томе што је потпомогла организовање пакета са храном и прикупљање средстава за сиромашне породице и српске војнике. Уз помоћ Црвеног крста Америке и њених особних пријатеља из Сједињених Америчких Држава, гђа Грујић основала је је болницу за бебе у Нишу, под називом „Мејбл Грјуић Бејби Хоспитал“, која је званично отворена 29. августа 1915. године. Након тога, а због ратних потреба, болница је претворена је у теренску амбуланту за рањене и болесне српске војнике.

Како је Коло српских сестара наставило да се развија, стичући постепено углед, поштовање и љубав ширег круга српског живља у земљи и иностранству, од оних најпростојих житеља па до оних најобразованијих, у свом успону успело је себи обезбедити једног важног покровитеља – никог другог до Њено Краљевско Височанство Краљицу Марију од Југославије. Управо је Краљица Марија била та која је свим срцем помагала сестре, како моралном подршком тако и финансијски. Она је била почасна и доживотна председница Кола, која је традиционално била и покровитељ добротворног, Годишњег бала. Набој љубави и наклоности према Краљици је био толико снажан да ју

је српски народ након убиства краља Александра доживљавао као мајку ослављавајући је као „Краљица мајка“. И након укидања Кола, сестре су наставиле да раде и сарађују са краљицом Маријом, почевши од њеног изгнанства у Лондону па све до момента њеног упокојења. Године 1945, краљица Марија одликовала је Коло српских сестара парохије Светог Вазнесења Христовог из Јангвуда, у држави Пенсилванији, Наградом за пожртвовни рад, упоредивши га са Косовском Девојком. И данас један број Кола српских сестара носи назив „Краљица мајка Марија“.

Богу хвала, многа наша Кола српских сестара, колективно и индивидуално настављају ову благословену и племениту филантропску традицију, помажући добротворну организацију „Лајфлајн“, која се налази под покровитељством Њеног Краљевског Височанства Принцезе Катарине, како у Сједињеним Државама тако и широм Дијаспоре. Поред тога, Савез кола српских сестара одговорно извршава своје редовне обавезе, организујући и водећи програм дечјег летовалишта Светог Саве у манастирском имању Пресвете Богородице у Шејдленду, у држави Пенсилванији, и пружа преко потребну хуманитарну помоћ локалним заједницама, као и Епархији и локалним парохијама.

Прво Коло српских сестара у Сједињеним Америчким Државама организовао је господин Милан Мрвичин, у Српској Православној цркви Светог Ђорђа у Синсинатију, у држави Охајо, који је са супругом Даринком у Америку дошао из Кикинде. Почашћена од стране државе Охајо 1911. године, Даринка Мрвичин је 1912. године изабрана за прву председницу Кола. Сестре су за своју крсну славу изабрале Рождество Пресвете Богородице – Малу Госпојину, по коме су и назвале своје Коло. Након Синсинатија, основан је Савез кола српских сестара у Америци и Канади 1945. године, од стране оснивача и прве председнице Наде Рашковић из Чикага.

Након насилног укидања Кола српских сестара 1946. године, падом комунизма, и васпостављањем демократије у слободној Србији која наставља да се развија, Коло српских сестара је под окриљем локалних Епархија Српске Православне Цркве 1990. године обновљено. 120 година од оснивања Кола српских сестара обележено је 18. маја 2023. године свечаном академијом у Руском центру за науку и културу у Београду под називом „На путу милосрђа“, у присуству Његове Светости, Патријарха српског Г. Порфирија, и Њихових Краљевских Височанства, Престолонаследника Александра и Принцезе Катарине, бројних архијереја, укључујући Нашу смерност, као и других истакнутих званица.

МНОГАЈА ЛЈЕТА НАШИМ ДРАГИМ И ВРЕДНИМ СЕСТРАМА!

С Архијерејским благословом и очинском љубављу,

+Иринеј

ЕПИСКОП ИСТОЧНОАМЕРИЧКИ

Е. бр. 251

Дато у Епископском седишту у богомчуваном граду Њујорку,
на празник Свете великомученице Јефимије и блажене Олге руске,
двадесет четвртог јула, године Господње 2023.